

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/141/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2612207029
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Jankovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2013:2612207029.2

Uznesenie

Krajský súd Trnava v právnej veci navrhovateľa: BL Telecom debt, s.r.o., so sídlom Bratislava, Šoltésovej 14, IČO: 45 535 108, právne zastúpený: SOUKENÍK - ŠTRPKA, s.r.o., advokátska kancelária so sídlom Bratislava, Šoltésovej 14, proti odporcovi: H. L., nar. XX.XX.XXXX, bydlisko Y. - R., Y. XXXX, o zaplatenie 311,86 eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Senica, č.k. 6C/84/2012-32 zo dňa 5. októbra 2012, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu I. stupňa sa ruší a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Prvostupňový súd rozhodol, že odporkyňa je povinná zaplatiť navrhovateľovi sumu vo výške 39,74 eur spolu s úrokom z omeškania 9 % zo sumy 19,87 eur od 19.08.2009 do zaplatenia, zo sumy 19,87 eur od 19.11.2009 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Vo zvyšku súd návrh zamietol. O trovách konania rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Po aplikácii § 43 ods. 2 a ods. 3 zákona č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách, § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a § 3 ods. 1 nariadenia Vlády SR č. 87/1995 Z. z., § 544 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a § 173 ods. 2 veta prvá O.s.p. odôvodnil, že z vykonaného dokazovania a zisteného stavu veci vyvodil súd ten právny záver, že návrh bol podaný dôvodne v časti zaplatenia dlžnej sumy odporcom za poskytnuté služby vo výške 39,74 eur. Žalovaná suma pritom pozostávala zo sumy 39,74 eur za nezaplatené služby a zo sumy 272,12 eur za dohodnuté zmluvné pokuty. Právny predchodca navrhovateľa a odporca uzavreli zmluvu o pripojení v zmysle zákona č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách, z ktorých navrhovateľ ako veriteľ má voči odporcovi ako dlžníkovi pohľadávku, Odporca nepreukázal, že jeho záväzok platiť za služby poskytnuté navrhovateľom v sume 39,74 eur zanikol zaplatením, a súd preto uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi pohľadávku v sume 39,74 eur ako cenu právnym predchodcom navrhovateľa poskytnutých, avšak odporcom neuhradených služieb. Uvedená zmluva je v zmysle § 52 ods. 1 O.z. spotrebiteľskou zmluvou, keďže k jej uzatvoreniu došlo medzi právnym predchodcom navrhovateľa ako dodávateľom a odporcom ako spotrebiteľom.. Vzhľadom na obsah § 53 ods. 4 O.z. je potrebné prijať záver, že neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách sú absolútne neplatné, a teda nie je potrebné, aby sa ich neplatnosti spotrebiteľ dovoľával. V zmysle uvedeného sa súd pri posudzovaní predmetnej zmluvy ako spotrebiteľskej zmluvy v zmysle § 52 ods. 2 a § 53 ods. 5 O.z. zaoberal platnosťou jednotlivých jej dojednaní z hľadiska, či svojím obsahom alebo účelom neobchádzajú ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, alebo či jednotlivé dojednania neobsahujú neprijateľné podmienky, ktoré spôsobujú ich absolútnu neplatnosť. Medzi absolútne neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve zaraďuje Občiansky zákonník v § 53 ods. 4 písm. k) aj ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku. Dohodnutie zmluvnej pokuty za nezaplatenie dohodnutých splátok sa považuje za sankciu spojenú s nesplnením záväzku, pričom súd prihliada pri posudzovaní jej výšky na dôležitosť a význam povinnosti, ktorá je pokutou zabezpečená. Pokiaľ je výška zmluvnej pokuty dohodnutá v spotrebiteľskej zmluve neprimerane vysoko v pomere k celkovému zmluvnému záväzku, ide o neprijateľnú podmienku, ktorá je podľa § 53 ods. 5

O.z. absolútne neplatná. Ustanovenie § 53 O.z. vychádza z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a oproti spotrebiteľovi so znalosťou ponúkaného tovaru a služieb, čo zodpovedá poctivému prístupu v podnikaní. V prípade, že dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná. Predmetné ustanovenie vyžaduje, aby dodávateľ pri vytváraní podmienok v spotrebiteľských zmluvách konal v súlade s dobrými mravmi, nakoľko spotrebiteľ nemá pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy vzhľadom na rozsah a formu zmluvných podmienok reálnu možnosť ovplyvniť ich obsah, prípadne ich vôbec pochopiť. Zmluvné strany sú oprávnené dohodnúť zmluvnú pokutu, ktorá plní funkciu zabezpečovacieho prostriedku pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti. Jej výška, napriek tomu, že ju zákon nijakým spôsobom neohraničuje, by mala byť v súlade s ust. § 3 ods. 1 O.z., teda v súlade s dobrými mravmi. Nie je preto prijateľné, aby spotrebiteľovi vznikla povinnosť platiť neprímerane vysokú zmluvnú pokutu bez ohľadu na to, či počas doby viazanosti 18 mesiacov porušil zmluvnú povinnosť na začiatku tejto doby alebo až na jej konci. Dodávateľ neprihliadal v tomto smere na tie situácie, v ktorých by odporca ako spotrebiteľ mohol po celú dobu viazanosti riadne plniť svoje povinnosti a zmluvu ukončiť až jeden mesiac pred uplynutím tejto doby. Súd neprijateľnosť zmluvnej pokuty vyhodnotil v kontexte s ustálenou súdnou praxou a právoplatnou judikatúrou, poukazujúc na rozsudok KS v Prešove, sp. zn. 15Co/52/2011, a preto rozhodol tak ako je uvedené vo výroku rozsudku. Podľa ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka súd dospel k záveru, že navrhovateľ žiada oprávnené úrok z omeškania, a preto zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľovi úrok z omeškania vo výške 9 % ročne, ktorý je v súlade s § 3 nariadenia Vlády SR č. 87/1995 Z.z., a to od 19.08.2009 do zaplataenia zo sumy 19,87 eur a od 19.11.2009 do zaplataenia zo sumy 19,87 eur. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2. O.s.p. a pretože mal navrhovateľ vo veci úspech len čiastočný, rozhodol, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Proti tomuto rozsudku podala žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie, ktorým sa domáhala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa s použitím § 220 O.s.p. zmenil tak, že uloží žalovanému povinnosť zaplatiť 580,899 eur s úrokmi z omeškania a nahradiť trovy konania a trovy odvolacieho konania. Poukázala na skutočnosť, že otázku prijateľnosti zmluvnej pokuty je potrebné posudzovať v čase, kedy vznikol zmluvný vzťah. Výška zmluvnej pokuty závisí od hodnoty poskytnutých benefitov v čase uzavretia zmluvy. Výška zmluvnej pokuty je teda závislá od rizika, ktoré môže právnenému predchodcovi žalobkyne vzniknúť v prípade, ak žalovaný čerpá všetky benefity a nebude plniť svoje povinnosti zo zmluvy. Z tohto pohľadu je potrebné primeranosť zmluvnej pokuty posudzovať z hľadiska hodnoty poskytnutého mobilného telefónu, ktorý musel právny predchodca žalobkyne fakticky financovať (úverovať) zo svojich prostriedkov a z hodnoty ostatných poskytnutých benefitov ako priamych investícií právneho predchodcu žalobkyne. Výšku zmluvnej pokuty pritom nie je možné odstupňovať v závislosti od času, ktorý zostáva do konca doby viazanosti, pretože právnenému predchodcovi žalobkyne sa na začiatku doby viazanosti vracajú nepriame investície vynaložené v súvislosti s poskytovaním telekomunikačných služieb žalovanému (poskytovanie vedľajších podporných telekomunikačných služieb a administratívnych výdavkov), ktoré nielen na začiatku právneho vzťahu so žalobkyňou, ale aj počas celého obdobia poskytovania služieb vynakladá. K návratnosti priamych investícií preto dochádza až neskôr. Návratnosť priamych investícií nie je priamo úmerná dobe, ktorou sú zmluvné strany viazané podľa zmluvy o pripojení, ale má progresívny charakter, preto nie je možné výšku uplatnenej zmluvnej pokuty meniť a znižovať v závislosti od času porušenia povinností zo strany žalovaného. Odvolateľ ďalej namietal, že odôvodnenie súdu ohľadne nevyváženosti zmluvnej pokuty nie je relevantné. Je predsa zrejmé, že povinnosťou právneho predchodcu žalobkyne bolo poskytnúť telekomunikačné služby a povinnosťou žalovaného bolo uhrádzať cenu za tieto služby riadne a včas. V prípade, ak by si právny predchodca žalobkyne neplnil povinnosti zo zmluvy, mohol by byť sankcionovaný podľa predpisov správneho práva, a teda sankcia za neplnenie si povinností je obojstranná. Žalovaná poukazuje na ustanovenia § 545a O.z. a § 53 ods. 4 písm. k) O.z. a v súvislosti s uvedeným je toho názoru, že súd mohol aplikovať uvedené ustanovenia Občianskeho zákonníka a neprímerane vysokú zmluvnú pokutu mohol znížiť, pričom súd ani neuviedol, aká výška zmluvnej pokuty by bola primeraná. Za neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 1 O.z., ktoré ustanovenie možno považovať za generálnu klauzulu neprijateľných zmluvných podmienok, považuje sa iba ustanovenie, ktoré spôsobuje „značnú“ nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Podľa dôvodovej správy k zákonu číslo 757/2009 Z.z. predstavuje pojem značná nerovnováha v právach a povinnostiach extrémny rozdiel medzi výškou zmluvnej pokuty a

výškou poskytnutých benefitov. Uvedený definičný prvok neprijateľných zmluvných podmienok určuje už smernica Rady ES 1993/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, v čl. 3 ods. 1 ako „ak napriek požiadavke dôvery spôsobí podmienka značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa“. Ustanovenia spotrebiteľských zmlúv o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť zmluvnú pokutu treba posudzovať s prihliadnutím na § 53 ods. 1, ods. 4 písm. k) O.z. a § 545 O.z. je možné rozlíšiť do troch skupín. Do prvej skupiny možno zaradiť ustanovenia o zmluvnej pokute, ktoré sa považujú za prijateľnú zmluvnú podmienku. Do druhej skupiny patria ustanovenia o zmluvnej pokute síce v neprijateľnej výške, ale ešte nespôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov spotrebiteľskej zmluvy v neprospech spotrebiteľa a do tretej ustanovenia, ktoré už značnú nerovnováhu spôsobujú. Značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán je potrebné posúdiť s ohľadom na povahu plnenia zo zmluvy (poskytnutých služieb a benefitov), na všetky okolnosti v dobe uzavretia zmluvy a všetky ostatné podmienky spotrebiteľskej zmluvy. Keď boli žalovanému poskytnuté telekomunikačné zariadenia s benefitom spolu 158,40 eur, súd mal za neprimeranú výšku zmluvných pokút určenú sumou 272,12 eur. Súd uvedenú skutočnosť nesprávne posúdil a neprihliadol pritom na skutočnosť, že žalovaný porušil svoje povinnosti riadne a včas platiť dohodnutú cenu za poskytnuté telekomunikačné služby už po, v prípade sedemdesiatich mesiacoch viazanosti a druhom prípade od uzavretia zmluvy a jeho koncové zariadenie bolo vypojené zo siete v 1. prípade po dvadsiatich mesiacoch a v 2. prípade po troch mesiacoch doby viazanosti. Súd žiadnym spôsobom nevysvetlil, aká výška zmluvnej pokuty by bola primeraná k uvedenému zmluvnému vzťahu a poskytnutým benefitom. Súd neuviedol, akou úvahou o primeranosti výšky zmluvnej pokuty sa v odôvodnení rozsudku riadil, neuviedol, čo považuje za nepomer výšky zmluvnej pokuty, tým neprispel k určitej rozhodnutia. Ak by súd vo svojom odôvodnení uviedol, že výška zmluvnej pokuty prevyšuje zmluvnej povinnosti napríklad o 20 % či 100 %, z uvedeného by bolo zrejme určiť, akým výkladovým pravidlom sa súd pri zamietnutí návrhu riadil a čo ešte súd považuje pri poskytnutí uvedených benefitov za prijateľnú výšku zmluvnej pokuty. K otázke neprimeranosti zmluvnej pokuty poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 28Cdo/575/2005, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 12Co/39/2011 a rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 8Co/125/2011-169.

Žalovaný sa k odvolaniu nevyjadril.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), potom, čo zistil, že odvolanie bolo podané včas a oprávnenou osobou (§ 201 a § 204 O.s.p.), prihliadnuc na to, že v konaní sa prvostupňový súd dopustil vady, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 212 ods. 3 O.s.p.), na ktorú musel prihliadnuť, vec prejednal bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 O.s.p. a zistil, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť.

Zmluvou o pripojení zo dňa 27.10.2008 mal súd preukázané, že právny predchodca navrhovateľa poskytol odporcovi DSL Ethernet modem a Vysokorýchlostný internet v programe 4G internet Turbo 2 Plus, a to s dobou viazanosti 18 mesiacov. Zo zmluvy mal súd tiež preukázané, že odporca sa podpisom zaviazal zaplatiť právnenmu predchodcovi navrhovateľovi zmluvnú pokutu vo výške 156,01 eur za nesplnenie povinností vyplývajúcich zo zmluvy a dodatku k nej.

Z faktúr navrhovateľa súd zistil, že právny predchodca navrhovateľa vyfakturoval odporcovi sumu 311,86 eur (neuhradené služby vo výške 39,74 eur a zmluvná pokuta vo výške 272,12 eur).

Z vyjadrenia navrhovateľa zo dňa 03.10.2012 sú zistil, že navrhovateľ žiadal, aby v prípade, pokiaľ súd neuzná jeho nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty v žiadanej výške, bola do úvahy braná skutočnosť, že navrhovateľovi bola spôsobená skutočná škoda zodpovedajúca hodnote dotácie do poskytnutého koncového zariadenia DSL Ethernet modem, na základe čoho by mal súd priznať navrhovateľovi zmluvnú pokutu minimálne do výšky skutočne spôsobenej škody. Hodnota dotácie navrhovateľa do kúpy koncového zariadenia predstavuje sumu 49,79 eur, teda suma predstavujúca štandardnú cenu mobilného telefónu čase uzatvorenia

Slovenský právny poriadok upravoval postavenie a ochranu spotrebiteľa nasledovne :

- v zák. č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, ktorý bol účinný v období od 31.12.1992 do 30.06.2007. Dňom 01.07.2007 nadobudol účinnosť nový zákon o ochrane spotrebiteľa č. 250/2007 Z.z., ktorý v ostatnom znení má v § 3 ods. 3 zakotvené, že každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách. O.z. č. 40/1964 Zb. definoval spotrebiteľské zmluvy v ust. § 52 rozdielne v období od 01.04.2004 do 31.12.2007 a rozdielne v období od 01.01.2008. S účinnosťou od 01.01.2008 Občiansky zákonník v § 52 ods. 1 spotrebiteľskú zmluvu definuje ako každú zmluvu bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Dodávateľom podľa ods. 3 cit. ust. je pritom osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom podľa ods. 4 cit. ust. je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Predmetný právny vzťah založený predmetnou zmluvou medzi navrhovateľom, ktorý pri uzatváraní a plnení zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej resp. inej podnikateľskej činnosti ako dodávateľom v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a ako podnikom v zmysle § 43 cit. zák. č. 610/2003 Z.z. a na druhej strane odporcom, ktorý pri uzatváraní a plnení predmetnej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a bol teda spotrebiteľom zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a podľa § 43 cit. zák. č. 610/2003 Z.z. účastníkom, je spotrebiteľským vzťahom a predmetná zmluva o pripojení je zmluvou spotrebiteľskou a treba naň aplikovať všetky ustanovenia týkajúce sa ochrany spotrebiteľa v znení účinnom v čase uzavretia predmetnej zmluvy.

V zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia predmetnej zmluvy, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). Ust. ods. 1 sa nevzťahuje podľa ods. 2 iba na predmet plnenia alebo cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Podľa ods. 2 za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. V ods. 3 potom zákonodarca demonštratívne vymenúva ktoré ustanovenia uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú za neprijateľné podmienky. Medzi ne novelou Občianskeho zákonníka zák. č. 568/2007 Z.z. s účinnosťou od 01.01.2008 bolo zakotvené písm. k) v zmysle ktorého za neprijateľnú podmienku sa považuje i ustanovenie, ktoré požaduje od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením tohto záväzku. Podľa ods. 5 cit. § 53 Občianskeho zákonníka v uvedenom znení, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

V zmysle § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka v uvedenom znení, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. Toto ustanovenie je zachované v Občianskom zákonníku v nezmenenej podobe od účinnosti piatej hlavy o spotrebiteľských zmluvách. Ostatne citované ustanovenie je kogentné a zakotvuje zákaz, aby sa zmluvné podmienky v spotrebiteľskej zmluve odchyľili od Občianskeho zákonníka takým spôsobom, že je to v neprospech spotrebiteľa. V zmysle ods. 2 tohto ustanovenia v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

V zmysle smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ktorá síce nie je pre členské štáty EÚ priamo záväzná, avšak predstavuje interpretačné pravidlo a ktorá už bola transponovaná do právneho poriadku Slovenskej republiky, v zmysle čl. 2 písm. a) nekalé podmienky znamenajú zmluvné podmienky definované v čl. 3.

Podľa čl. 3 bod 1 cit. smernice zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán vzniknutých na základe zmluvy k škode spotrebiteľa. Podľa bodu 2 podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty, podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté,

nevyučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz. Podľa bodu 3 príloha smernice obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré sa môžu považovať za nekalé.

V zmysle čl. 4 cit. smernice bez toho, aby boli dotknuté ust. čl. 7, nekalosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy, v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy, alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

Podľa čl. 6 bod 1 členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

Podľa čl. 7 bod 1 členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.

Podľa prílohy tejto smernice bod 1. písm. e) medzi podmienky uvedené v čl. 3 ods. 3 okrem iných patrí i podmienka vyžadovať od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako náhradu.

Dôkazné bremeno preukázať, že dojednanie o zmluvnej pokute bolo individuálne dohodnuté pritom v zmysle cit. § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka (i čl. 3 bod 2 cit. Smernice 93/13/EHS), bolo na navrhovateľovi ako dodávateľovi.

Podľa ust. § 153 ods. 3 O.s.p. súd môže v rozsudku, ktorý sa týka sporu zo spotrebiteľskej zmluvy, aj bez návrhu vysloviť, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách dodávateľom je neprijateľná.

Podľa ust. § 153 ods. 4 O.s.p., ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky alebo mu na základe takejto podmienky súd uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie túto zmluvnú podmienku vo výroku rozhodnutia.

Prvostupňový súd, keďže zamietal nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty z toho dôvodu, že ustanovenia o zmluvnej pokute ako súčasť spotrebiteľskej zmluvy sú neprijateľnou podmienkou, ktorá spôsobuje nerovnováhu v právach zmluvných strán v neprospech odporcu ako spotrebiteľa, mal v zmysle ust. § 153 ods. 4 O.s.p. výslovne uviesť túto zmluvnú podmienku vo výroku rozhodnutia aj bez návrhu, ukladá mu to priamo ustanovenie zákona, pretože vyslovuje, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľskej zmluve je neprijateľná a nepriznal takto plnenie z dôvodu takejto podmienky dodávateľovi, tzn. navrhovateľovi, v tejto časti návrh zamietol. Povinnosťou súdu bolo teda okrem zamietnutia žaloby vo výroku, výslovne uviesť zmluvnú podmienku, ktorú určil za neprijateľnú. Nestačí poukázať na už predchádzajúce rozhodnutia súdov, pretože medzi účastníkmi bola uzatvorená konkrétna zmluva, s konkrétnymi Všeobecnými obchodnými podmienkami, zmluva bola uzatvorená v inom období ako zmluvy v prejedávaných veciach. Hoci správne zdôvodňuje, že aj s poukazom na ust. § 53a ods. 1 O.z., vznikla navrhovateľovi povinnosť zdržať sa používania týchto neprijateľných podmienok vo všetkých zmluvách, vrátane zmluvy, ktorú uzavrel s odporkyňou, dôvod, pre ktorý zamietol časť návrhu je práve určením neprijateľnej podmienky v konkrétnej zmluve uzavretej s odporkyňou. (§ 153 ods. 3 O.s.p.)

Bolo povinnosťou súdu uviesť vo výroku rozsudku zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo všeobecných obchodných podmienkach, ktorú považoval za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, pretože na nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky. (§ 153 ods. 4 O.s.p.)

Neuvedením tejto podmienky sa stalo rozhodnutie súdu prvého stupňa nepreskúmateľným pre nezrozumiteľnosť, čím sa odňala účastníkom možnosť konať pred súdom, čo bolo dôvodom zrušenia rozhodnutia podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f) aj h) O.s.p. a vrátenie veci súdu prvého stupňa podľa ust. § 221 ods. 2 O.s.p. (aj s výrokom o trovách konania, ktorý závisí od tohto rozhodnutia a zároveň bol tiež napadnutý odvolaním).

Úlohou súdu prvého stupňa bude vydať rozsudok, kde, ak určí, že určitá zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve je neprijateľná (v danom prípade zmluvná pokuta), tak výslovne musí uviesť túto zmluvnú podmienku vo výroku rozsudku, nestačí len zamietnuť túto časť nároku navrhovateľa. Preto musí prvostupňový súd vo veci opätovne rozhodnúť, aby jeho rozhodnutie bolo preskúmateľné a zrozumiteľné. Odvolací súd musel na túto vadu prihliadať, pretože mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Výslovné uvedenie zmluvnej podmienky, ktorú určil súd za neprijateľnú vo výroku rozsudku, vyplýva priamo zo zákona z ust. § 153 ods. 4 O.s.p. Dôkazné bremeno preukázať, že dojednanie o zmluvnej pokute bolo individuálne dohodnuté pritom v zmysle cit. § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka (i čl. 3 bod 2 cit. Smernice 93/13/EHS), je na navrhovateľovi ako dodávateľovi.

Podľa ust. § 224 ods. 3 O.s.p. rozhodne súd prvého stupňa aj o trovách tohto konania.

Toto rozhodnutie bolo prijaté počtom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.